

● Strandolás szabadon, nap- és holdfénynél Huszonnégy órás Lapos

A napozás örömei. Tóth Erika, Angeli Nóra és Barta Anna kitűnően érzik magukat a Laposon.
(Fotó: Karnok Csaba)

A Lapos már rég nem lapos, viszont egészen közkedvelt, s napi huszonnégy órán át tart nyitva. Ja, és ingyenes. Az újszegedi szabad strand kitűnő strandolási, bulizási, s általában szabadidőtöltési lehetőséget kínál, színes napernyők, berillzöld nyárfák alatt, mindazoknak, akik lehetőség szerint nem pénzköltéskor szoktak elérni a csúcsra.

Égítettek, büfélámpák fényében fürdik az esti, éjszakai Lapos. Réztallékként függ a Hold a töltés fölött, narancs-s ezüstsínű lámpafénycsfok vonaglanak a Tiszán. Villany sárga sugar és diszkózene-keverékben úszik a büfé, az asztalkáknál bulizni induló fiatalok beszélgetnek-nevetgélnek-közlőznek. Sajátos keveredése természetnek s civilizáci-

ónak az újszegedi szabad strand, a Lapos. (Tíz évre kaptuk meg a terület bérleti jogát, de ebből évente csupán három-négy hónap hasznosítható. Sőt, az idén csak június közepén tudtuk megkezdeni a szezont, a májusi helyett – mondja Kerekes Szilvia, a partszakasz bérlet Juralap Bt. képviselőjében. Túl azon, hogy a vendégekkel foglalkozott a büfében, még rám is volt ideje. – Lábteniszpályát létesítettünk, van csocsó, darts, bográcsozási lehetőség – tette hozzá.)

A töltés lábától betonút vezet a vízközéig, az út melletti pocolyából apró békák pislognak az elhaladóra. Egy-egy béka minimum tízezer szűnyogot jelent, műfuszban. Ennyi vérszívót fogyasztanak el, javarészt még lárvakorában, a kis kétélűek, úgyhogy zargatásuk kerülendő.

Métereikkel alattunk folyik

a Tisza, most látni csak mennyire nem lapos a Lapos. Sok évvel ezelőtt még menetes volt a part, mára nem az. Szerencsére homokborítású, az ilyen partokon szoktak sár-csúszdát siklani maguknak a gyerekek, és nagy visítás közepette csúsznak vízbe, miután apu-anyu kivitte őket a Laposra. A százhusz kilométeres sebességgel történő lesiklás észlelten a szülő haja égnek áll; ilyenkor arra kell gondolni, hogy egy hasonló lesiklás mennyibe kerülne az óriáscsúszdán, s a haj nyomban visszalapul. A Tiszában fürdőzni nem biztos, hogy okvetlenül javallt (ugyanakkor zuhanyozni is lehet itt), de azért, ha valaki nap mint nap úszik egy bójaköznnyit árral szemben, az ingyen is éppúgy rájöhethet, mennyire rossz az erőnléte, mintha erre az Izom-SC testépítő-klubjában döbbenne rá, pénzért. Ugyanó-

remek látványt nyújt a nézelődőknek, akik a szintén pénzbeszedős, görögországi cápa-show helyett ingyen látják, milyen érdekes, amikor valaki árral szemben úszva lefelé halad a folyón. Az erő kifejtés egyébként remek étvágyat csinál; a szabadstrand kiváló bográcsozó hely is.

A hajnali Lapos pedig különösen élmény. Ilyenkor a lég még hűvös, a folyó langyos, csak madárdal, ember sehol. Ragyogóan el lehet mélni, bójába kapaszkodva, miközben harsogva ütközik nekünk a sodrás, azon, hogy mi az élet értelme az összehasonlító szövegvizsgálatok tanulsága szerint, illetve, úgy általában, a vonatkozó irodalom tükrében. A hajnali Lapos a szegedi lét csúcspillanatai közé tartozik, a reggeli, déli, esti, éji ugyancsak. Napról napra, huszonnégy órán át.

F. Cs.

● A szabadtéri játékok eredete a Délmagyarországban (1.)

Hont Ferenc ötlete megjelenik

A Szegedi Szabadtéri Játékok, amely ma a város első számú nyári idegenforgalmi eseménye, az 1930-as évek elején újszegedi turistacsalogatóként indult meg. A trianoni döntéssel kilátástalan helyzetbe került Szegednek nem volt más választása: ha nem „találja ki” új arculatát, akkor elveszti korábbi regionális jelentőségét. A szabadtéri története egy újabb város története is.

Szeged erején felül megsemmisítette az ország trianoni tragédiáját. 1920 után a város, az Alföld addigi természetes centruma, poros határvárossá vált. Néhány év múlva a visszafeljövődés már az élet minden területén érezhető volt. Az idegenforgalom megszűnt, egyszerűen nem volt miért ideutazni. Szeged természeti adottságai amúgy sem voltak kedvezőek turisztikai szempontból, ráadásul az 1879-es árvíz után szinte az egész város újjáépült, így nem rendelkezett sem építészeti látványosságokkal, sem műemlékekkel. A húszas években egyre inkább érző-

A Dóm tér a húszas évek közepén. A régi templom mellett már megkezdték a dóm építését. (DM-archív)

dött a távlatok hiánya, és aki csak a város jövőjén gondolkodott, a kezdeményezést sürgette.

Az idők nem változnak: kimondva-kimondatlanul az akkori újságírók is a tétlen városszevítésnek címezték indítványait. „...Halálra van ítélve ez a város. A Délmagyarország most megadja a témát és anketot szervez az életbevezető látványosságokkal, sem műemlékekkel. A húszas években egyre inkább érző-

dezőnél, aki szabadtéri játékokat rendezett Franciaország-szerte. A szegedi rendező ezután Németországba ment, hogy tudását tökéletesítse a salzburgi szabadtéri előadások mentora, Reinhardt Miksa mellett. Tapasztalatait persze Szegedre akarta hozni; a Délmagyarország 1927. május 11-i számában megjelent Hont cikke, amelyben Szegeddel kapcsolatban veti fel a szabadtéri rendezendő előadások ötletét.

Írása nem váltott ki közvetlen visszhangot. Ennek legfőbb oka az lehetett, hogy ekkor még a városban nehezen talált volna alkalmas területet elképzeléseikhez, mivel a Templom tér (a mai Dóm tér) még javában épült. 1928-ban Hont hazatért Szegedre, és minden erejével azon volt, hogy létrehozza a Szegedi Szabadtéri Játékokat. Mindezekelőtt támogatókra és társsakra volt szüksége. Elsőként a négy szegedi újság közül kettő, a Délmagyarország és a Szegedi Szemle állt ki a játékok ötlete mellett. A két lap ettől kezdve folyamatosan a városi idegenforgalom fellendítésének érdekében cikkezett.

(Folytatjuk)
Bóka Gábor

programok

Ma

- A Fürdőudvarban 20.30 órakor St. Martin ad koncertet „Improvizációk” címmel
- A Bartók Béla Művelődési Központ „B” Galériájában Gál József hologramképeiből nyílik kiállítás.

Állandó rendezvények

- A Móra Ferenc Múzeumban Móra Ferenc emlékkiállítás, „Szegedi Kincskeresők” matinéörténeti kiállítás, Ohio és környéke képzőművészetének bemutatója, Lucs Ferenc képgyűjteménye, patikatörténeti, természettudományos, régészeti, magyar szobrászati és néprajzi kiállítás, Móra-emlékszooba és a múzeum törzsanyaga látható. A Kass Galériában Kass János grafikusművész alkotásai, Vasco Ascolini „Versailles” című fotókiállítása. A Fekete-házban: A rendszerváltás miniszterelnöke (Antall Péter fotói Antall Józseffel), Huszárok, Csongrád és Csanád megyék társadalma 1867-1945 és Buday György grafikusművész élete és munkássága című kiállítások. Varga Mátyás színház történeti kiállítása a Bécsi körút 11/A szám alatt található.
- A Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai képtárában: XXX. Szegedi Nyári Tárlat.
- A Somogyi-könyvtárban: „Bábeli nyelvzavar” kiállítás a könyvtár egzotikus nyelvű régi könyveiből.
- Egyházmegyei Kincstár és Múzeum (Dóm tér 5.)
- Az újszegedi fűvészkert mindennap 10 és 18 óra között tart nyitva.
- A szegedi csillagvizsgáló kedden és pénteken 19 órától látogatható.
- A Szegedi Vadaspark 9-19 óráig látogatható.
- A Dugonics téren kézműves vásár várja a látogatókat.

a DM írta

„Induljunk tehát az újszegedi oldalon lefelé. Nemrégiben ugyanilyen alkalommal még „túlvilági-útitársunk” is akadt olykor-olykor a folyóban, amely méltóságteljesen szállította utolsó útjukon a különféle állati tetemeket, hullákat. A bomlásnak indult tetemek – az esztétikai undorkelés mellett – rendkívüli módon fertőzték a vizet, veszélyeztették a strandolók, a fürdőzők egészségét. Értésülésünk szerint ez azonban már a múlté. A régi, jó hagyományt felelevenítve a tanács ismét elrendelte, hogy állítsanak a Tiszára dögihalast, akinek az lesz a feladata, hogy még a folyó város feletti szakaszán kifogja a vízből a belekerült tetemet, hullákat.”

(-mis-),
1957. július 13.

napos oldal

Nyaralás helyett

Nyaralni nem szabad, nyáron legalábbis. A nyári nyaralás, kérem, olyan, mint a, hogy is mondjam, szóval, mint a téli dolgozás. Muszáj-jellegű. Kötelező. Diákkorában az ember időnként úgy intézte: távol maradjon a tanórától, az is csak délelőtt volt igazi. Amikor mások javában órán tartózkodnak, fizikadolgozat fölött görnyednek, brrrr. Az igen! Az valami! Sétálni a néptelen utcán, ahol sehol egyetlen kortárs. Betérni könyvesboltba, kocsmába, bort inni délelőtt, s kibámulni az ablakon, ahonnan napszínű fényhasáb érkezik, és az utca túloldalán ott komorlik, tehetetlen, a mellőzött oktatási intézmény. Király.

Am aztán jön a délután, a kocsmablak elől elvándorol a Nap, megváltoznak a fények, forgalmas immár az utca, s az iskolakapuk elkezdik kiönteni a diákseregeket. Ekkor elveszti varázsát az egész, mi értelme iskolán kívül lenni, amikor más sem tanul? Nos, ilyen a nyári nyaralás. Amikor nemcsak mi nyaralunk, hanem mindenki más.

Bezzeg, délután milyen jó az intézményi falak közt tartózkodni! Néptelen, kongó az épület, s csak a kiválasztottak számára tartanak titkos stúdiókat. Akkor ide süts be a Nap, és az ablakon túl, lenn az utcán, ott flangálnak a mindezekből kimaradók. Ez is király. Ilyen az, amikor az ember nyáron dolgozik. Reggel nem arra ébred: a szomszéd rádiót bömböltet, s este nem arra megy haza, hogy áll a bál a társasházban, Patália néni összeesztett Trafalgár Jenővel. Sehol senki, mindenki elutazott. Rájó továbbá az egyén: mennyi nyári időtöltési lehetőség akad szülővárosában, amelyekről mit sem tudott, mert amióta eszté tudja, másutt töltötte a nyarat. A nyári munka vidám dolog, mindenesetre jobb, mint a téli dolgozás.

Farkas Csaba

Gábor Dénes találmánya volt Hologramkiállítás a Bartókban

A holográfia módszerével készült fényképfelvétel láthatók máól a Bartók Béla Művelődési Központban. Bár ma már az iparban is használják a holográfiát, a hétköznapi életben való elterjedésére még várni kell.

amelynek a világon legfeljebb kétezer művelője van, Magyarországon pedig nincs is olyan szerkezet, amely szükséges a hologram előállításához. A most látható kiállítás a budapesti Planetáriumból utazott Szegedre, ahol a Mano Hologram-computer Kft. bemutatóanyagaként szerepel.

A cég munkatársa, Gálné Kaposy Márta tegnap, a képek rendezése közben elárulta, a hologramok készítése egyelőre a századelső fényképezésének fejlettségével van egy szinten, ám nem tartja elképzelhetőnek, hogy néhány évtizeden megvalósul a kutatók titkos álma: a vetített, mozgó, élethű hologram.

A holográfiát egyébként manapság sem csak művészetként tartják számon, az ipari holográfiát például az atomerőművekben, ipari mozgó figurát ábrázoló képet. A xenon-termostékben ma már lézeralámpákkal váltották fel.

Mától a Bartók Béla Művelődési Központban is megismerkedhetnek az érdeklődők a hologrammal,

K. B.

Vtv-terasz

Munkatársunktól:

A műsor készítői a Hoffmann meséi próbáiról több szereplőt is várnak a Fesztivál-teraszra. Dr. Keszthelyi Béla már látta külföldön szabadtéri előadásban ezt a darabot, élményeit megosztja a nézőkkel. Novák István városi főépítészről megtudhatják, milyen lesz a Kárász utca burkolata és mi jelenti majd ott a romantikát a munkálatok be-

fejezése után. St. Martin muzsikál, fellépnek a Gumimacik, lesz sok nyerevény és játék. A Fesztivál-terasz ma is hívható telefonszáma este tíz óráig: 421-402 és a 421-398.

